

Dokumentstatus

Fastställd

Diarienummer/beteckning

MPF/2023:483

U2023/02898

Remissvar över betänkandet Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59) och Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter (SOU 2023:19)

Sammanfattning

Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) har ett flertal allvarliga invändningar mot uppenbara brister i utredningens förslag. Bristerna innefattar bland annat ett ökat avstånd mellan forskning och praktisk verksamhet, att forskning riskerar att minska i samhälllig relevans och en minskad ämnes- och verksamhetskompetens hos finansierande aktör. MPF avstyrker utredningens förslag.

Bedömning

Ambition att effektivisera forskningsfinansieringen och dess strukturer kan tyckas ha goda intentioner. MPF har dock ett flertal allvarliga invändningar mot utredningens förslag med anledning av uppenbara glapp mellan problembeskrivning och föreslagen lösning.

Det finns en påtaglig risk att betydelsefull sakkompetens inom nuvarande struktur skulle gå förlorad med utredningens förslag, samt att de som skulle arbeta i den föreslagna strukturen i högre grad behöver vara generalister än dagens specialister. Med en högre grad av generalister förloras domänkunskap, vilket riskerar att leda till försämrad kompetens inom såväl teoretisk ämneskunskap som närhet till praktisk verksamhet hos den finansierande aktören. Förslaget riskerar också att leda till en försvagad koppling till specifika forskningsområden där myndigheter idag har en stark kompetensstruktur för att bedöma forskningsansökningars relevans.

Forskning finansierad av myndigheter representerar ofta mycket små vetenskapliga ämnen vid universitet och högskolor. Myndigheter har en nyckelroll att bedöma och prioritera inom sina specifika områden och då riskerar styrningen mot stora externfinansierade aktörer att bli bekymmersam. Med färre anslagsgivare och färre utlysningar riskerar detta bekymmer att bli än större.

För MPF spelar forskning en viktig roll för myndighetens kunskapsutvecklande verksamhet. Utredningens förslag riskerar att drastiskt försämma myndighetens möjligheter till både relevanta urval samt även att implementera forskningsresultat i myndighetens verksamhet. MPF:s bedömning är att förslaget skulle få negativa effekter för Sveriges psykologiska försvar.

MPF kan i sammanhanget konstatera att flera av de forskningsprojekt med koppling till psykologiskt försvar som under senare år beviljats medel av andra finansierande aktörer i Sverige än MPF har ett begränsat kunskapsmässigt och operativt värde för myndigheten. Utredningens förslag skulle i praktiken permanenta en ordning där finansierande aktörer befinner sig långt ifrån den praktiska verksamheten, vilket riskerar att leda till forskning med betydande svagheter utifrån ett verksamhetsperspektiv.

MPF bedömer också att det finns sårbarhetsrisker med utredningens förslag i relation till forskning som omfattar säkerhetsskyddat material, vilket inte berörs av utredningen.

Sammantaget finner MPF att utredningens förslag har synnerliga brister och myndigheten avstyrker därför utredningens förslag om en ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Magnus Hjort efter föredragning av forskningssamordnaren Peder Hyllengren. I den slutliga handläggningen har även vikarierande avdelningschefen Tor-Björn Åstrand deltagit.

Magnus Hjort

Peder Hyllengren